

Svitavy '79

Vážení hosté, soudružky
a soudruzi,

národní přehlídka ruských
a sovětských divadelních
her vstupuje do svého VIII.
ročníku, když její tradice
byla zahájena v roce 1972,
tehdy ještě ne přehlídkou,
ale festivalem.

Je naší milou povinností
vás všechny v našem mě-
stě a okrese přivítat a po-
přát vám, divadelním sou-
borům, hodně úspěchů na
jevišti svitavského Lidového
divadla a na ostatních
scénách, vám všem potom,
milí hosté, příjemný pobyt
u nás.

Svitavská národní pře-
hlídka je každoročním vy-
vrcholením Celostátního
festivalu zájmové umělecké
činnosti a součástí oslav
výročí VŘSR a Měsíce čes-
koslovensko-sovětského
přátelství. Alespoň v kost-
ce nás seznamuje s nepře-
bernou pokladnicí ruské a
sovětské dramatické tvor-
by, která je pro každého
zdrojem poučení a příkla-
dem pro další práci.

Organizátoři a pořada-
telé této významné kultur-
ně politické akce se snaží
o to, aby každý ročník pří-
nesl něco nového a pod-
nětného. Ten letošní zaha-
juje novou formu, na způ-
sob Jiráskova Hronova či

Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her

Zpravodaj č. 1

2. listopadu 1979

Vítejte u nás

Loutkářské Chrudimi, koná
se v jednom týdnu a vši-
chni zúčastnění budou mít
možnost rozdělit se o své
zkušenosti a poznatky ne-
jen mezi sebou, ale rovněž
s těmi, kteří usilují o to,
aby i letošní přehlídka byla
úspěšná.

Na hostující soubory se
těší už i patronátní závo-
dy, neboť mezi nimi a ko-
lektivy, které k nám přijí-
ždí po několikáté, se už

vytvořily přátelské vztahy,
které se postupně rozšiřují
i na pracovní sféru. Tam,
kde jsou textiláci, jako
např. Vigona, je samozřej-
mostí, že si vybírají sou-
bory, které pocházejí z ob-
lasti tradic textilu, stejně
tak „tosáci“ si zase vybí-
rají kováky a zkrátka ne-
chtějí zůstat ani ostatní
závody, společenské orga-
nizace Národní fronty či
zemědělské závody.

Národní přehlídkou rus-
kých a sovětských divadel-
ních her žije prostě celý
okres. Poutače, informace
o jednotlivých souborech
a hrách, vyzdobené město,
divadlo, sál okresního kul-
turního střediska i v Měst-
ském dvoře, to všechno je
připraveno pro vás, naše
milé hosty.

Přáli bychom si, aby se
vám u nás líbilo, abyste
zde prožili hezké dny a rá-
di se do Svítav vraceli.

**Rídící výbor národní
přehlídky ruských
a sovětských divadelních
her**

Význam divadla pro kulturu národa snad ani není zapotřebí zdůrazňovat. Mělo jej za národního obrození, kdy soupeřilo s kulturou německou, v divadle se odrážel celý náš národní vývoj v devatenáctém století a i později až po naši současnost. Vedle Josefa Kajetána Tyla vyrostli z lidu další osobnosti našeho divadelnictví, Vrchlický, Mrštíkovi, Jirásek a zejména Karel Čapek, jehož RUR a Matka vítězně dobyly světové vavříny. Na půdě Národního divadla vyrostla a upevnila se sláva českého divadelnictví, uzrála zde také česká herecká škola, známá svým mistrovstvím.

NAŠE PŘEHLÍDKA

Mimo profesionálních scén je však naše vlast doslova protkána sítí amatérských divadelních souborů, mnohé se stoletou tradicí. Dokazují, že divadlo bylo vždy blízké lidu, že mu mělo a stále má co říci. Jinak by nerostly jako houby po dešti nové a nové ochotnické soubory, jimž lidé nejrůznějších profesí propůjčují stovky hodin svého volna, své nejlepší síly a nadání. Náš socialistický stát hnutí amatérského divadla také všemožně podporuje, protože pouze v aktivním vztahu ke kultuře vidíme nekonečné možnosti stálého zdokonalování člověka, třibení jeho citové, mravní i intelektuální potence. Kromě dotací divadelním scénám profesionálním (např. na jedno sedadlo v divadle doplácí náš stát přes čtyřicet korun) poskytují státní a společenské orgány ve městech a obcích prostor pro rozvíjení záliby v ochotnickém divadle každému, kdo o to upřímně stojí. Důkazem nad jiné je například každoroční festival amatérského divadla Jiráskův Hronov.

Současný sovětský autor E. Šim se ve své komedii Potkali se dva zabývá problémy vztahů mezi mladou a starší generací. O tom, jak hru zvládli rakovnickí ochotníci, se můžeme přesvědčit na letošní přehlídce, a to 9. listopadu.

Můžeme být hrdi na to, že také náš okres nezůstává stranou hnutí ochotnického divadla. V kulturních tradicích kraje mělo vždy dobrou živnou půdu a v zájmu diváků potřebný impuls. V posledních letech má náš okres čestnou povinnost hostit v rámci Měsíce československo-sovětského přátelství vybrané amatérské divadelní soubory z celé ČSR a jednoho zástupce slovenského amatérského divadla. Každoročně mají tedy občané našeho okresu nevšední možnost nahlédnout pod pokličku toho, jak se rozvíjí a kam se ubírá divadelní ochotnictví v současné době.

A nejen to. Svitavská přehlídka, jak už její název sám napovídá, je festivalem tematickým, s jasným ideovým zaměřením na dramaturgiku ruskou a sovětskou. Víme, jak vskutku avantgardní roli hrálo ruské a sovětské divadlo v minulosti, zejména pak po Říjnové revoluci, kdy jako první vykročilo na cestu hledání nového obsahu a forem. Hledal se socialistický obsah a jemu odpovídající forma. Spolu s režiséry a dramaturgy sovětskými usilovali o novou, pokrokovou tvář také naši tvůrci a herci. Od samého vzniku sovětského státu žily naše kultury v těsném sepětí a tvůrčí součinnosti. Ze sovětské dramaturgie hojně čerpalo naše meziválečné avantgardní divadlo, usilující o moderní výrazové prostředky.

Na sovětské divadelní škole nás především inspirovaly ty myšlenkové proudy, jež vyrůstaly z naléhavých potřeb formujícího se nového, poprvé v dějinách lidstva skutečně pokrokového společenského zřízení. Obnažující sondy do nitra člověka, jež známe z her Čechova a Gorkého, dostávaly v podmínkách mladé sovětské literatury mocné impulsy ze života, který si přímo vynucoval působivé ztvárnění jak na stránkách románů, tak i na jevišti. A mladá sovětská dramatika si také brzy svůj vztah k nové skutečnosti našla a dále ho upevňovala.

A byl to vztah hlubokého účastného zájmu, snaha podat strhující výpověď o překotné proměně sovětského člověka, celé velké země Sovětů. Na jevišti ožívali hrdinové všedního dne, hrdinové velkých staveb na dalekém východě, budovatelé přehrad, předsedové kolchozů, dělníci ze strojírenských závodů a loděnic. Oni to byli, kteří nesli na svých bedrech nejen obtíže budování prvního socialistického státu na světě, ale především nezměrnou tíhu občanské války a zvláště pak Velké vlastenecké války. Právě pro svou angažovanost, vrcholný zájem o člověka, o jeho osud, bylo to nejcennější, co na sovětské dramaturgii vždy upoutávalo a stále upoutává milióny diváků na celém světě.

Z nepřeberné pokladnice sovětské divadelní tvorby je stále co vybírat a co říci dnešnímu československému divákovi. Proto sovětské hry stále patří ke kmenovému repertoáru všech našich předních profesionálních scén.

Ani amatérští divadelníci nezůstávají stranou zájmu o sovětské divadlo. Poskytuje jim možnost rozvinout a ukójit svůj „hlad“ po dramatickém výrazu, rozehrávat naplno své srdce a cit, vydat ze sebe vše, co divadlo žádá. Právě proto jsou sovětské hry vyhledávány i mezi ochotníky.

Ke cti ochotnickému divadlu je, že nezůstává u litery textu, ale snaží se všemi dostupnými dramaturgickými a inscenačními způsoby upravovat předlohu tak, aby byla našemu divákovi co nejvíce sdělná. V předešlých šesti ročnících svitavské přehlídky jsme byli toho často svědky, a nutno přiznat, že výsledky byly mnohdy pozoruhodné. Přinejmenším nutily zamyslet se nad viděným, leckdy i rozpříst diskusi. Diskutovalo se hojně i mezi porotci a někdy se inscenace prostě nevyvedla tak, jak bychom si všichni přáli. Ale to už je osud každého hledačství, že jen jedna z mnoha cest se nakonec ukáže jako nejschůdnější. Svitavská přehlídka není rozhodčím řízením, nýbrž školou, kde je dovoleno vše, jen ne ustrnout na tom, co bylo dobré ještě včera. Soubory ji také tak chápou a vždy se na vystupování ve Svitavách těší. Najdou tu pozorné a vyzrálé publikum, příjemné prostředí a péči. Za to se odměňují nevšední píli a houževnatostí, chutí a zápalem vydat ze sebe ty nejlepší výkony.

Také letošní, v pořadí již sedmá přehlídka ruských a sovětských divadelních her, má toto poslání. Je především konfrontací a školou zkušeností pro amatérské divadelníky, je jakousi meziprověrkou uprostřed příprav na Jiráskův Hronov, ale je i čímsi víc, neboť se programově orientuje na ruskou a sovětskou tvorbu. V tom je jedinečná a významná.

Nechť i letos najde ve Svitavách vděčné publikum a všem souborům, které se jí zúčastní, se stane alespoň malým mezníkem v jejich úsilí podat pravdivé poselství o člověku naší epochy.

PROGRAM VII. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY

2. listopadu – Zahájení národní přehlídky
Lidové divadlo, 19,30 hod.
Divadelní soubor Prachatice
Maxim Gorkij

NA DNĚ

Hlavní patron: Vigona, p. ř., Svitavy
Patroni: ONV, OV SDR, OOR, JZD Zd. Nejedlého Litomyšl se sídlem v Sedlišti, JZD 9. květen Trstěnice, Vigona 01, 02, 07 Opatov, Vigona Svojanov, Kras Chornice, Pivovar Jevíčko, Vč. průmysl masný Polička, DIU Jevíčko

3. listopadu, Lidové divadlo, 19,30 hod.
Divadelní soubor Trutnov
A. Kutěrnickij

NINA

Hlavní patron: OV ČSČK Svitavy
Patroni: OÚNZ Svitavy, JZD Obránců míru Dolní Újezd, JZD Družba Moravská Třebová se sídlem v Kunčíně, JZD Jedlová, JZD Mezilesí v Telecím, OVOS pracovníků ve zdravotnictví

4. listopadu, Lidové divadlo, 19,30 hod.
Divadelní soubor Svatoboj Brno
M. Badžijev

DUEL

Hlavní patron: Technolen Svitavy
Patroni: JZD Rudý říjen Radiměř, JZD Růžový palouček Morašice, JZD Budovatel Lavičné se sídlem v Baníně, Jednota Svitavy, Potraviný Polička, Botana Polička, Zelenina OZ Litomyšl, Vlněna Brněnec, Kras Radiměř, Státní statek Moravská Třebová

5. listopadu, sál OKS Svitavy, 19,30 hod.
Lidové divadlo JKP ROH Svitavy
B. Lavreněv

JEDENAČTYŘICATÝ

Hlavní patron: Státní statek Svitavy
Patroni: Metra Linhartice, JZD Malá Haná Jevíčko, Průstav Brněnec, STS Svitavy, Prefa Moravská Třebová, Agrochemický podnik Svitavy, Drupork Svitavy

6. listopadu, Lidové divadlo, 19 hod.
Zahájení Měsíce československo-sovětského přátelství
Divadelní soubor Spojeného závodního klubu Kroměříž
A. P. Čechov

DRAMATIZOVANÉ POVIDKY

Hlavní patron: OV SČSP, OV NF Svitavy
Patroni: OV SSM, Okresní stavební podnik, Střední ekonomická škola Svitavy, Střední zdravotní škola Svitavy, Pedagogická škola Litomyšl, Gymnázium Svitavy, Gymnázium Litomyšl, Gymnázium Jevíčko, Gymnázium Polička, JZD SČSP Svitavy-Hradec

7. listopadu, sál Městského dvora, 19,30 hod.
Divadelní studio Lucerna Kulturního domu Praha
V. Šukšín

CHARAKTERY

Hlavní patron: TOS Svitavy
Patroni: Zemědělské stavby, Podnik racionalizace výpočetní techniky Svitavy, Okresní podnik bytového hospodářství, JZD Vítězný únor Vendolí, Zemědělský nákupní a zásobovací závod Svitavy, Okresní zemědělská správa, Okresní veterinární zařízení, Lesní závod Svitavy, Okresní průmyslový podnik Polička, Vč. dřevařské závody Svitavy

8. listopadu, Lidové divadlo, 19,30 hod.
Divadlo pro 111 České Budějovice
V. Šukšín

ENERGIČTÍ LIDÉ

Hlavní patron: Hedva, p. ř., Moravská Třebová
Patroni: JZD Mír Městečko Trnávka, JZD Mladějov, Hedva 01, 02, 15, 16, Hedva 13 M. Chrastová, Energetické

závody Litomyšl, KOH-I-NOOR Litomyšl, Vč. dřevařské závody I., II. Moravská Třebová, Vč. VaK Moravská Třebová, Kras Moravská Třebová

9. listopadu, Lidové divadlo, 19,30 hod.
Divadelní soubor Rakovník
E. Šim

SETKALI SE DVA

Hlavní patron: Sklo Union Vertex, p. ř., Litomyšl
Patroni: Sklo Union Vertex 01 Litomyšl, Pozemní stavby Litomyšl, JZD Osvobození Lubná, JZD SNP Sebranice, Státní rybářství Litomyšl, Státní banka čs. Svitavy, Státní spořitelna Svitavy, Čs. pojišťovna Svitavy, Meliorační družstvo Svitavy, MSLZ Březina, Čs. automobilové opravy Polička, Okresní správa spojů

10. listopadu, Lidové divadlo, 19 hod.
Závěr národní přehlídky
Divadelní soubor Makyta Púchov
N. V. Gogol

REVIZOR

Hlavní patron: Adamovské strojírny Polička
Patroni: Závody těžkého strojírenství Litomyšl, Vč. dřevařské závody Polička, Vč. průmysl masný Svitavy, Pivovar Polička, Pekárny Moravská Třebová, Čs. tabákový průmysl Svitavy, ČSAD Svitavy, Vojenské gymnázium J. Žižky Moravská Třebová, JZD Poličsko Pomezí, Rostex Moravská Třebová, RaJ Moravská Třebová, Průmysl mléčné výživy Litomyšl, Okresní podnik služeb Litomyšl

Klasik ruské dramatiky Maxim Gorkij se ve svém dramatu *Na dně* zamýšlí nad nespravedlivým sociálním uspořádáním života. Tuto hru mají na svém repertoáru divadelníci Městského kulturního střediska v Prachaticích.

Divadelní zajímavosti našeho okresu

Na okrese Svitavy se pravidelně uskutečňuje okresní divadelní přehlídka, a to v Bystrém a Horním Újezdě, kde vystupují nejlepší divadelníci. S velkým úspěchem se např. hrála Jiráskova Lucerna, Vojnarka, tradičně „vyprodáno“ mají bysterští ochotníci, kteří se řadí ke špici nejen v okrese, ale i v kraji a jsou stálými účastníky Národní přehlídky vesnických a zemědělských souborů ve Vysokém nad Jizerou. V letošním roce mají na repertoáru Klicperův „Ženský boj“ a o tom, že se komedie líbí, svědčí fakt, že ji sehráli už dvacetkrát a zastupovali okres i ve spřáteleném okrese Žiar nad Hronom na konferenci osvětových pracovníků. Soubor vystupoval rovněž na národní přehlídce ve Svitavách s komedií Braginského-Rjazanova Příbuzní a získal Cenu ÚV SDR ČSR.

Divadelnictví v Poličce oslaví v lednu příštího roku 50 let své činnosti. Za tu dobu odehráli řadu premiér i repríz a v současné době, kdy mají překrásné, nově rekonstruované divadlo, opět pilně cvičí. Znovu sáhli ke klasice, a to Jiráskově Lucerně, která získává své vděčné publikum neustále. Také poličští ochotníci už vystupovali ve Svitavách na národní přehlídce, a to s moderní úpravou pohádky Tři pomeranče.

Rok 1980 bude však pro všechny divadelníky okresu významný tím, že jsme byli pověřeni nastudováním Jana Husa pro jubilejní 50. Jiráskův Hronov. Je to pro nás nejen projev důvěry, ale především povinnost důstojně reprezentovat amatérské divadelnictví. Úkolu se společně ujal

divadelní soubory ze Svitav, Poličky, Moravské Třebové, Bystrého. Režii má Jiří Kareš, mimo jiných funkcí rovněž předseda řídicího výboru národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách, za umělecké spolupráce dr. Vojtěcha Trapla, který provedl úpravu. Scéna bude dílem Antonína Vorla, který se svitavským souborem už dlouhá léta spolupracuje a zná nejen podmínky Lido-vého divadla, ale rovněž situaci v Hronově. I když práce na inscenaci teprve začínají, všichni přistupují k úkolu velice odpovědně a chtějí obstát se ctí.

Dobře si u nás vedou rovněž dětské divadelní soubory. Litomyšlští jsou pravidelnými účastníky okresních i krajských divadelních přehlídek a už dvakrát vystupovali při Hronovském dětském jaru, stejně bychom mohli hodnotit i dětský divadelní soubor z Bystrého.

Velmi čilí jsou malí ochotníci z Poličky, a to nejen žáci ZDŠ, ale i studenti gymnázia. Pravidelně nacvičí dvě hry do roka a často je reprizují. V poslední době sáhli ke krásné knize Bohuslava Brezovského Tajemný hrad Svojanov a v dramatinizaci vedoucí souboru, soudružky učitelky Hrdinové, připravili široké veřejnosti poutavou podívanou nejen dobrými hereckými výkony, ale rovněž písněmi a zvyky naší krásné Vysočiny.

Divadlo má tedy na okrese pevné zázemí a je naším společným přáním, aby se tato krásná tradice neustále rozvíjela.

Julius Edlis patří ke stále hraným autorům, neboť si vybírá sice stará témata, ale řeší problémy, se kterými se setkáváme i v současnosti. Snímkem se vracíme k loňskému ročníku, kdy jsme viděli jeho hru Mše za pannu v provedení divadelního souboru ZK Boletice nad Labem a zamýšleli jsme se nad odpovědností jedince ke společnosti a naopak. Postava půvabné Jany nám jistě ještě dlouho zůstane v paměti.

Dosavadní vítězové Národní přehlídky

V předcházejících šesti ročnících národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách zvítězili:

1972 Lidové divadlo Svitavy

Vítězové a držitelé Putovního poháru A. P. Čechova:

1973 Divadelní soubor Rožnov pod Radhoštěm

1974 Divadlo mladých Vysoká Libeň - Mělnické Vtelně

1975 Divadelní soubor Poděbrady

1976 Divadelní soubor Gottwaldov

1977 Divadelní soubor Rakovník

1978 Divadelní studio ZK Škoda Plzeň

Festival ruských a sovětských divadelních her

ZPRAVODAJ č. 1. – Vydává řídicí výbor národní přehlídky. Text zpravodaje připravili L. Kružíková a J. Strouhal – Odpovědný redaktor L. Kružíková – Náklad 600 kusů. – Svitavy dne 2. listopadu 1979. – Vytiskly VČT Pardubice, provoz Svitavy. – Povoleno VčKNV, odborem kultury, č. kult. – 1156/79.